

ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радамі!

Газета Верховної Ради України

◆ № 154 [404] ◆

П'ятниця, 14 серпня 1992 року

◆ Ціна 1 крб.

НАРЕШТІ ДОМОВИЛИСЬ

Прем'єр-міністр України В. П. Фокін і представники профспілкових об'єднань України — Федерації незалежних профспілок, Союзу профспілок, Федерації профспілок працівників кооперації та інших форм вільного підприємництва, Рад профспілок залізничників і транспортних будівельників, Збройних Сил України, профспілки працівників Академії наук — підписали угоду на друге півріччя 1992 року.

Документ охоплює широке коло соціально-економічних питань, на яких зосереджують свою зусилля уряд і профспілкові об'єднання України. Їх викрішення дозволить протидіяти певною мірою процесам дестабілізації в економіці і суспільстві.

Підписана Угода стане основою для укладення Генеральної та тарифних угод на 1993 рік. Вона відкрита для підписання усіма профспілковими об'єднаннями України, що мають національний статус, протягом місяця від дня її опублікування.

Звісно, не кожен з нас бував тут — коло під'їзду найголовнішого банку України, отож, і не бачив цього сердитого напису. Що він означає! Зупинити інфляцію! Ваші слова, образно кажучи, та Богові у вуха!

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Читайте в номері

6

Cito!

«НЕ ВМИРАЙ,
МАТУСЮ!»

ВІДПОВІДНО до рішення Кабінету Міністрів з 20 серпня 1992 року на морських суднах зареєстрованих в Україні, буде піднято Державний прапор України. Міністерству закордонних справ доручено проінформувати іноземні держави та генерального секретаря Міжнародної морської організації про зміну прапора на морських суднах зареєстрованих в Україні.

ЗАПОРІЖЦІ ЗАВЕРШИЛИ ЖИВА

ЗАПОРІЖЖА, 13 серпня. (УКРІНФОРМ). Обмолоті ранніх зернових і зернобобових культур в основному завершили хлібороби області. Одержано валовий збір зерна більш як 2,2 мільйона тонн, середня урожайність становила майже 33 центнери з гектара. Найвищої урожай (близько сорока центнерів, а озимий пшениці — навіть більше) одержали хлібороби Приморського, Політиського і Вільнянського районів.

А ось продано зерна дер-

жаві поки що менше половини з передбаченого державним планом, — трохи більш як 600 тисяч тонн. Продаж хліба триває. Зараз на токах його доробляють, очищують і доводять до необхідних кондицій.

Паралельно з цими роботами хлібороби Запорізької області ведуть зачищення полів, їх підготовку під осінню сівбу або пар, завершують скиртування солом, проводять останні перевірки техніки перед її виведенням на «зелені живи» — силосування.

Микола Макарівич попросив Іліуцу Трикопа передати Президентів та Урядові Хорватії прохання використати весь свій авторитет і вплив для створення умов, що гарантували б безпеку українському військовому контингенту в Сербії. Хорватський представник запевнив українську сторону, що некайно передасть це прохання Урядові Республіки Хорватії, і висловив впевненість, що його країна зробить все можливе для забезпечення перебування українського батальйону в Сербії.

Микола Макарівич попросив Іліуцу Трикопа передати Президентів та Урядові Хорватії прохання використати весь свій авторитет і вплив для створення умов, що гарантували б безпеку українському військовому контингенту в Сербії. Хорватський представник запевнив українську сторону, що некайно передасть це прохання Урядові Республіки Хорватії, і висловив впевненість, що його країна зробить все можливе для забезпечення перебування українського батальйону в Сербії.

ПАЛАС ПОНАД 1000 ГЕКТАРІВ

11 серпня в Чорнобильській зоні виникло п'ять осередків пожеж у лісі і на трав'яному настилі, загальною площею близько 725 гектарів. У селах Губин, Коленці, Степанів, Луб'янка, Роз'їждже, Опачині та Рудня Іллінська згоріло більш як 400 будівель, загинув один чоловік, особу якого поки що не встановлено.

На місця пожеж направлено додаткові підрозділи пожежної охорони з Києва та Житомирської області. Найскладніша обстановка — поблизу сел Губин, Опачині та Луб'янка. Гасіння пожеж продовжується на площі близько 650 гектарів.

Радіаційний рівень становить від 21 до 56 мікrorентген на годину.

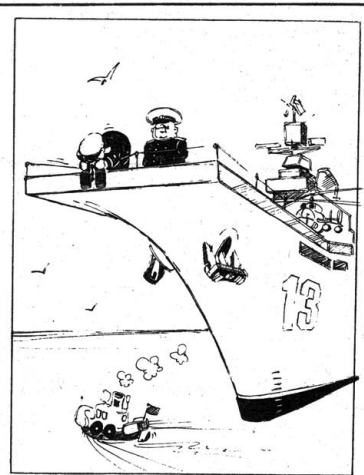
В Чорнобилі проведено засідання обласної комісії з надзвичайних ситуацій. Понад 300 гектарів лісу та 50 гектарів торфополів охоплено вогнем у Рівненській області. Горять торфові поля і ліси й на Львівщині, Волищині та Черкащині.

Для узгодження дій та сил пожежних служб в апараті МВС України і на місцях створено оперативні штаби. До найнебезпечніших районів викликали керівників Головного управління протипожежної охорони. В УВС області, що межують з районами стихійного лиха, готують відповідні резерви. Керівникам УВС дозволено переводити особовий склад на посилений варіант несення служби.

Центр громадських зв'язків МВС України.

ЧУДО-ЛІНЗИ

Лінзи, які дають можливість швидко знімати ретинотомією очей, розроблені спеціалістами малого підприємства «Медатл», що в Тернополі. Читачини з їх допомогою очі пацієнтів, офтальмологи встановлюють не тільки причини захворювань, а й можуть запобігти виникненню деяких хвороб. Колектив МП підтримує зв'язки з учнями Харкова і Москви, що дає йому змогу розробляти медичну техніку як для великих клінік, так і для районних поліклінік.

Касатонов: «А оце передано Україні». Мал. Володимира КИСЕЛЬОВА.

2

ЗАЯВА ПРЕС-ЦЕНТРУ
МВС УКРАЇНИ

Незважаючи на Угоду, підписану в Ялті Президентом України і Росії, обстановка на Чорноморському флоті по-як не стабілізувалася. Про це свідчить заява прес-центру Військово-Морських Сил України. (Закінчення на 2-й стор.).

Пишемо нову
Конституцію України

Захистіть мадонну з малюком!

У проекті Конституції України (розділ III, глава II) об'явлено захищати права сім'ї, материнства й дитинства. Та сьогодні наше суспільство перебуває на межі недовіри до всіх цих обіцянок, запевнень, які, до речі, щедрі роздавали і раніше. Підтвердження тому — ліжка, що порожніють у пологових будинках, відмови у більшості випадках молодих подружжів мати другу дитину, сироти, кількість яких збільшується невпинно.

У документі об'явлено рівноправ'я подружжя у сімейних стосунках. Але ж від такого «рівноправ'я» наші жінки вже стомилися. Це та ситуація, коли через перетин дверей в автомобілі сідає жінка з важкою торбонкою, а через задні — чоловік з цигаркою в зубах. Закон? — він, як повелось, залишається на папері. А життя — ось воно, поруч вірує. Сьогодні, на жаль, править бал не закон, а мораль суспільства, та, якою вона є.

Золоті радки в проекті Конституції про те, що держава гарантує соціальну допомогу молодим, багатодітним і неповним сім'ям. Але про яку повноцінну допомогу може йти мова, коли в нашому нестабільному суспільстві стільки болячок, коли майже кожен потребує підтримки? І все ж дати землю тим, хто хоче її мати, забезпечити бажаних будівельних матеріалів для зведення житла, формувати у суспільстві почуття поваги до сім'ї і матері — все це держава зобов'язана зробити.

Час від часу по телебаченню гугкають великого бізнесу, сутенерів нічні клуби, малі підприємства з сумнівною репутацією, а великим майбутнім, всілякі принади представниць «моді» з найдревніших професій. А ось про материнство, сім'ю телепередач обмаль, хоч всі розуміють: сім'я — основа нації, держави.

Наше суспільство хворе, хвора його сильно половина. Але ж повинен врятує реалізацію інстинкт самозбереження. Бо що ж може бути страшніше: мадонна з малюком — у небезпеці?..

Лариса БІСЄБВА,
депутат Донецької міськради, працівниця міськомзаводу № 2, мати трьох дітей.
Донецьк.

Щоб закон був повнокровний

Сьогодні нам кінче необхідно, щоб прийняті закони працювали на повну силу, були справжніми регуляторами суспільних відносин. Але, на жаль, не кожному з них випадає грати таку високу роль.

парламенту має бути відданим саме створенню закону, а вся чорнова робота виконуватися за межами сесійного залу.

У зв'язку з цим не можна не сказати про таку важливу стадію процедури прийняття закону, як перше читання. До неї склався, на жаль, дещо спрощений підхід. Хіба не є всі ми свідками того, що перше читання перетворюється іноді на звичайну формальність, хоч воно має бути своєрідним наметом для приспівованого аналізу обговорюваного законопроекту? Стикаємося і з неподобними випадками, коли законопроекти передають безпосередньо на розгляд сесії, минаючи відповідні комісії Верховної Ради. Можливо, це ж гілльи перше читання, а хоч і пленарного засідання будуть розставляти всі крапки над «і».

Характерним у цьому плані було, наприклад, обговорення у правлі проекту Закону про основні засади соціального захисту громадян похилого віку. Автори його змушені були вислухати чимало критичних зауважень з боку багатьох депутатів. Йшлося і про некаліфіковане розроблення документа, неврахування думки інших комісій, загибання вперед в окремих положеннях законопроекту, і про те, що роздає його депутатам буквально за день до обговорення. Дішло навіть до того, що Дешто наполягав на прийнятті

постанови, в якій називати винних у поданні такого неповноцінного документа.

Зрозуміло, законопроект було повернуто на допрацювання як невідповідний. Дивно, але його автори на чек задалегідь планували таку прикру ситуацію, що на початку його подання висловили невпевненість, що їх опоненти у своїх виступах говоримуть окремих статей, а може, й законопроекту в цілому, навіть про зняття його з розгляду. Як у воду дивилися. Дуже слушно репліку подав з цього приводу народний депутат В. Сметані: «Вже скільки разів говорили про відсутність процедури прийняття закону — «закону про закони...». Експертів законопроектів не проміт, послухи можна уникнути, як на мене, якщо бунт від налагодили попередня висококваліфікована експертиза, професійне навчання народних депутатів. Добрі плоди обов'язково уявляють і сьогодні, коли роботи над проектами документів передаються цілому підзаконному парламенту на місця, ознайомлення з практикою. Пізнавши проблему, як то кажуть, в ліце, в її конкретних проявах, можна бути певним, що й законопроект буде повнокровний, відповідно вимірюватиме реалії дня.

Саме життя вимагає якнайшоршого створення спеціальної юридичної служби, до обов'язків якої має нале-

жати експертиза всіх законопроектів, що надійшли до Верховної Ради, як до першого читання, так і після допрацювання їх у комісії.

Цю роботу в багатьох випадках тепер здійснює Комісія у питаннях законодавства і законотворчості. Але депутатами і працівниками секретаріату можна тільки поспівувати — навантаження надзвичайно велике. Кількість законопроектів зростає мало не в геометричній прогресії, серед них чимало відверто «непричесаних», далеких від кондиції. Як тут знову не згадати про якість законів!

Хтось може заперечити, що в Секретаріаті Верховної Ради вже існує відповідний підрозділ — група наукових консультантів. Кількість виконаних ними інших функцій. Йдеться про юридичну експертну службу, так би мовити, цільового призначення при парламенті республіки.

Взагалі, нам здається, що потенціал науковців використовують у законотворчій роботі, особливо в парламентських комісіях, далеко не повністю. Хоча потреба в цьому є. Одна справа, коли над законом міркують лише народні обранці, і зовсім інша, коли за один стіл з ними сідають висококваліфіковані правознавці, озброєні відповідними навчаними конструваннями.

Валентин ШУЛЬГА,
завідуючий секретаріатом Комісії Верховної Ради України з питань діяльності Рад народних депутатів, розвитку місцевого самоврядування.

Офіційна хроніка

З ТУРБОТОЮ ПРО ХЛІБ

Враховуючи важливість виконання державного замовлення на продаж хліба і забезпечення його на елеватори, де є всі можливості його і зберегти, і раціонально використати, перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець звернувся з листом зверненням до Голови Верховної Ради Криму, голів обласних Рад народних депутатів, в якому, зокрема, говориться:

Аналіз стану справ із збиранням урожаю нинішнього року засвідчує, що за попередніми розрахунками спеціалістів, валовий збір зерна дозволить сповна забезпечити потреби господарства України у хлібних ресурсах. А це значить, зробити це один важливий крок до творення незалежної, демократичної, правової держави, зміцнення економіки України, забезпечення життєвих потреб наших людей.

Проте слід відзначити, що хід продажу державі хліба поки що не може радувати. Нині відправлено у рахунок виконання держзамовлення лише 8,0 млн. тонн хліба, а потрібно не менш як 17 млн. тонн.

Такий стан справ не може не викликати стурбованості у Верховній Раді України, її Президії, породжує тривогу і невпевненість людей у завтрашньому дні, бо хліб — це основа життя і добробуту народу, запорука економічної і політичної стабільності молодого держави.

У листі звернення висловлене наміснє прохання зробити все необхідне, щоб посилили темпи збуту хліба, добитися, щоб кожний район, кожне господарство виконали держзамовлення, а за можливості — і перевиконали його, що буде належно оплачено державою.

«Питання заготовів хліба», — говорить наприкінці звернення, — сьогодні забуло не лише соціально-економічного, а й гостро політичного характеру, переросло в першочергову справу держав-

ної ваги. До його розв'язання прикуто увагу як в Україні, так і поза нею».

Перший заступник Голови Верховної Ради висловив надію, що керівники Рад усіх рівнів з високим розумінням ситуації поставляться до порушеного питання, разом з народними депутатами, з місцевими державними адміністраціями, керівниками господарств, громадськості докладе максимум зусиль до виконання завдання винятково великої ваги.

УВАГА ДО ПРОБЛЕМ ВІЙСЬКОВИХ

У зв'язку із зверненням Співки офіцерів України, громадських організацій, багатьох кадрів військових службовців з питань військового будівництва, перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Дурдинець протягом кількох останніх днів провів бесіди із заступниками

міністра оборони України та начальниками управлінь цього міністерства. Охоплено широке коло питань, починаючи з комплексування Збройних Сил й закінчуючи проблемами життя, працевлаштування членів родин військовослужбовців, соціального й правового їх захисту. Йшлося про необхідність розробки урядової програми і створення умов для організованого повернення громадян України, які проходять військову службу за її межами. Розглянуто інші актуальні питання.

У підсумку цих бесід підготовлено пропозиції і звернення, до Президента України і Кабінету Міністрів щодо шляхів практичного розв'язання порушених військовослужбовцями питань, створення гарантій сумлінної й самовідданої служби військовим Збройних Сил України. Дано доручення і відповідним постійним Комісіям Верховної Ради України.

**Прес-центр Верховної
Ради України.**

Заява прес-центру ВМС України

(Закінчення.)

Початок на 1-й стор.).
Угода між Україною і Російською Федерацією про принципи формування двох флотів на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР, як відзначається у заяві, відкриває нові можливості для взаємодії двох держав у вирішенні найважливіших питань обороноздатності. Однак, незважаючи на це, командування Чорноморського флоту продовжує нагнітати обстановку навколо колективів військовослужбов-

ців, які прийняли присягу на вірність народowi України або підтримують позицію Міністерства оборони України у питанні створення власних Військово-Морських приписаних псих Сил. Не тільки на тих хто прийняв українську присягу, у Кримській військово-морській базі, бригаді підводних човнів, в інших частинах і підрозділах. Військовослужбовці, які не витримують такої атмосфери, змушені у пошуках соціального захисту звертатися в організаційну групу Війсь-

ково-Морських Сил України. На порушення Статті 6 Угоди, в якій говориться, що військовослужбовці України і Росії, які призначаються для проходження служби на Чорноморський флот, складають присягу державі, громадянина якої вони є, особовий склад з числа молодого пополнення, які і раніше, складає присягу СНД. Продовжується також цілеспрямоване комплектування основних частин бойових з'єднань і частин флоту, призовників з Росії або з громадян

України російської національності. Одночасно не припиняється ідеологічна обробка особового складу. Всуєреч прийнятих Угод, морякам вселяється думка про неоподаткованість Юрискорської флоту, що він до визначеного статусу перехідного періоду, як і раніше, підпорядковується ОЗС СНД. Газета «Флап Родины» не припиняє вимішувати публікації, спрямовані на підірвати авторитет і довіру до командуючого і організаційної групи ВМС України.

Виходячи з ситуації, що склалася, вимог Угоди, прес-центр ВМС України закли-

кає увесь особовий склад флоту до розсудливості, взаєморозуміння, цивілізованого розв'язання виниклих проблем, до чіткого і суворого виконання допущених домовленостей, щоб не допустити нового витка напруженості і конфронтації. Тільки так можна прийти до згоди, відзначитися у заяві, і в спокійній, діловій обстановці вирішити завдання, що стоять перед двома незалежними державами, перетворити Чорне море у зону миру і злагод.

**Микола ЗАЙКА,
Михайло СТЕШКО,
кор. УКРІНФОРМ.**

СЕЛ — ВІДРОДЖЕННЯ ГОСПОДАРЯ

Про перебудову структури виробництва в Україні (сільське господарство)

Ми повинні стати господарями ґрунтів і пасовищ. Хоча вони відновляються тільки через чотири-п'ять років, але селі не можна покидати вже тепер. Так само, як і підготовку спеціалістів з лувініштва.

Ми довго затрималися на проблемі кормів. Але самі подумайте: із 40 мільйонів гектарів угідь майже 30 мільйонів гектарів угідь відводиться на годувальня тваринницького стада чисельністю 30 мільйонів умовних голів. Цього достатньо, а кормів не вистачає. Безумовно, це основна проблема у колгоспній і радгоспній власності.

Але існує й інша вагома причина відставання тваринництва: сільське господарство не має необхідної кількості техніки. Густота трав, наліваються колосом поля, а техника збирає на «хуліганів». Чого ж їм, кому потрібні такі високі досягнення в електроніці, ракетній техніці, озброєнні, коли ми не створили елементарної пилотируваної техніки збирання й зберігання того, що дає наша земля. Маючи величезну металургійну базу, не маємо яскраво елементарного інструменту. Коли німці є потреба у 1,0 тисячах косарок, не менш як 50 тисяч тракторів, і вони грабили, переобладнали, у десятки тисяч навантажувачів, комбайнів, комбайнів, у сучасних агрегатах, додільних комплексах, у машинах для збирання й утилізації гною та іншої техніки. Всі ці машини мають вироблятися в нас, в Україні, — у Бердичіві, у Львові, в Біїх Церквах, Чернівцях, Первомайську, Тернополі, в Умані, Запоріжжі, Кіровограді, Копишні, Ромашках, Рівному. У роботу включаються і організації оборонного комплексу. Було б добре, якщо підприємства, що беруться за випуск нової сільськогосподарської техніки, приватизувалися, щоб сама приватизація стимулювала і матеріальну, і виробничу зацікавленість колективів. Висхідність наших машин для сільського господарства мають і низьку якість, і низьку технологію. Їх не порівняти з іноземними машинами такого ж призначення. Тому без утворення спільних підприємств із західними фірмами або без закупівлі на Заході ліцензії на виготовлення машин не захистити проти корозії ми не обійдемося.

Існує проблема якості металу і його асортименту. Продукція прокатного виробництва в Україні не має міжнародної сертифікації. Її маємо провести у найкоротший термін. Якщо вартість металу наближається до ціни за біржовим еквівалентом долара, потрібно розглядати можливість закупівлі потрібних видів металу за кордоном. Роботи з випуску нової техніки для села потрібна зелена вулиця у постачанні якісним металом, комплектуючими, гумою тощо... Сюди ж треба направити частину тих коштів, які Верховна Рада України виділила для села.

Україна є зерновим республікою. На наших великих урожайних полях можемо збирати найвищий у світі урожай зернових. І до цього нам слід привертати. Потрібно встановити розумне співвідношення в пропорціях зернового і тваринницького господарств республіки. Існуючий дисбаланс наших природ-

них можливостей у бік тваринницького виробництва буде сам собою виправлятися у бік зернового і високопродуктивного, але меншого за обсягом, але меншого за кількістю тваринницького господарства.

Збачення у зерновому господарстві передусім позначилися на сільськогосподарській техніці для обробітку землі під посіви, доглядку, збирання, зберігання і переробки урожаю. Серед осягнених найменувань відповідної техніки, якої нам бракує, є головні агрегати, такі як трактори, плуги, косилки, комбайни, комбайни. В цьому розмаїтті потреб можна розгубитись. Постараймося ж знайти основну нитку. Чого

ІН. ПОГАНІ ТЕХНІКА — ЗНІВЕЧЕНА ЗЕМЛЯ

ми не маємо і змусити купувати? Ми не маємо пального. Значить, наші агрегати повинні бути електричні. Від землі хочемо одержати високі і стійкі врожаї і одночасно збільшувати її врожайність. Для цього потрібно менше товкти землю і берегти урожай. Тут були б корисні оборотні плуги, а щоб землі не товкти, то відповідної сили і ваги трактор повинен тягнути багатопроцесорний технологічний агрегат. Щоб без втрат зібрати врожаї, треба мати добрі зернозбиральні комбайни.

Один видатний спеціаліст сільського господарства підрахував, що відсутність оборотного плуга призводить до збільшення провітрювання мільйонів кілометрів на рік. То за вартість одного лише пального, яке на це витрачається, можна було б виготовити тисячі оборотних плугів. Невиправдані рішення виробництва зернових комбайнів перенесли з України до Росії, фактично в Росію перенесли процес складання готової машини, за яку ми платимо набагато більше, ніж коштує її основні комплектуючі, тобто двигун, задній міст, жатка та інші, які виробляються в Україні. Комбайн «Доне», який ми імпортуємо з Росії, — машина низької якості. Українці не зможе збільшити основну ланку свого господарства — зернового — з російськими комбайнами. Вони ніколи не будуть якісними. Ми повинні побудувати свої комбайнові заводи. Можна купити ліцензії на виготовлення комбайнів фірм або створити спільні підприємства з такими фірмами, як Джон-Дір (США), Ісакс (ФРН), ІКСІС (США) та іншими.

У цьому зв'язку весь час існує тонке питання про взаємний зв'язок між підприємствами Росії і України, що стосується обміну матеріалами і комплектуючими. Незручно писати, але ми з Росії одержуємо і будемо одержувати матеріали, деталі, вузли і машини в середньому низької якості. Так само і Росія одержує від нас продукцію теж низької якості. Обидві наші країни були в тій самій безглузді державі. Росія, як провіршена, на-

багато швидше відмовляється від нас, ніж ми від неї. Але їй нам доведеться зробиати поворот. Наше сілинина в сучасній техніці, вимірювальному, наш могутній військово-промисловий комплекс, нашу перевагу над Росією в компактності держави, потрібно докласти всіх зусиль для одержання і швидкого засвоєння в нас існуючих західних технологій у сільському господарстві. Але це потрібно подолати проблему перехідного періоду. У перехідному періоді ми повинні максимально модернізувати ту техніку, яка нині існує в господарствах. Так, якщо взяти зерновий комбайн, то треба замінити жатковий механізм і вставки до-

даткового домолучування, збільшити маховий момент котлового барабана, зробиати заміни новими вузлами, що випускаються в Україні. Потрібно створити нові творчі колективи конструкторів і інженерів на базі Херсонського комбайнового заводу.

Окремо стоїть велика проблема модернізації тракторів, яка може бути розв'язана в Україні на базі підприємств Харкова, Дніпропетровська і Одеси.

Селяни, мабуть, уже забнули, що час дешевої техніки минув. Тепер потрібно ремонтувати і приводити в рух комбайнів агрегат, збирати і берегти кожну деталь. З боку держави вигідно виділяти господарствам і фермам дотацию і надати пільги для придбання запасних частин і комплектуючих для ремонту й відновлення сільськогосподарської техніки.

Не всі зернові господарства мають можливість зберегти врожайний урожай. На території республіки є добре оброблені приміальні пункти і елеватори, що можуть гарантувати збереження якості зерна. Загальна потужність приміальних пунктів і елеваторів — понад 20 мільйонів тонн зерна. Ми ніколи стільки зерна не закупимо в державній формі. Отже, елеватори і приміальні пункти приватизувати чи віддати в оренду об'єднанням у спілці господарств, а частину членів спілки, колгосп, кооператив чи фермер міг би них розпорядитися, і це за значно меншу плату, ніж ті 10 відсотків, які встановлює цього року уряд республіки.

Необхідно змінити форму власності на селі. Якщо зараз ми не скажемо, як має бути роздержавлене майно і як мають бути розділені землі, то до кінця року багато чого буде роздержавлено. Мали ділянки землі, які забезпечать побут сільської сім'ї, можуть одержати всі члени колгоспу, а за основні землі потрібно б віддати у володіння висококваліфікованим спеціалістам.

Розпуск колгоспів і «радгоспів і замінити їх новими, прогресивними приватними чи кооперативними формами господарства» — завдання вкрай необхідне. Звичайно, селяни мають вирішити долю своїх колгоспів і радгоспів. Держава ж повинна запропонувати нові форми господарювання на землі, нові стимулюючі форми оподаткування.

Одним з перших завдань у цьому напрямі є проведення земельного кадастру: розробка об'єктивних даних про сільськогосподарські угіддя. Сюди входить створення карт в загальноприйнятій у світі масштабах 1:50000 — 1:10000. Сюди входить і бонітування земель, тобто оці-

нка їх за фізико-хімічним складом, структурою і природними умовами, і оцінка географічного положення, і на цій основі класифікація земель в одиницях землепридатності.

Оподаткування на селі має проводитися не за тим, скільки врожаю одержало господарство. Така практика накладе великий податок на великий урожай, а малий податок — на малий урожай. В результаті брехуні і неробі можуть вільно процвітати. За них розплачуюватимуться добрі господарі. Податок же за класифікацією землепридатності накладається на прибуток, який у середньому можна одержати на полі певного класу придатності. Повсюду бонітувати оцінку на допомогу державним структурам могли б провести лабораторії сільськогосподарських інститутів, технікумів, учителів сільських шкіл.

На основі оцінок землепридатності стане можливим правильно визначити ціну землі і податок.

Роздержавлення на селі і приватизація могли б здійснювати відділення сільського банку України, який ми повинні створити, чи, можливо, скористуватися існуючими банками. Фондами цієї змішаної державно-приватної організації могли б стати Фонд державного майна, який володіти нерухомим майном і землею різних організацій, що розформовуються, і, скажімо, концерн «Укрпрогтерхсервіс», який віддає постачання сільськогосподарської техніки, а також інші відділення та іноземні організації і юридичні особи. Роздержавлення — це проблема. З одного боку, нечисленна потужна техніка дає можливість обробити великі масиви землі. Техніка дорожчає. Поки що вона ду-

же некісна. Значна частина колгоспників і радгоспників не рівняють добре знається на господарстві. Але тип господарства, в якому вони працювали, — безперспективний. З іншого боку, з'являється все більше людей, які разом зі своїми сілими хочуть вести самостійне сільське господарство. Приватизацію на селі потрібно проводити так, щоб не зменшувалися обсяги продукції.

Підсумовуючи сказане, вважаю, що в сільському господарстві є чотири основні проблеми:

1. Зміна загального напрямку господарювання та встановлення розумних пропорцій між зерновим господарством і тваринництвом;
2. Кінцева перерознацінка сільського господарства, доведення до максимального, комплексного процесу обробки і виробництва продукції, запровадження нових технологій, селекції, захисту рослин і тварин, збереження та реалізації продукції;
3. Зміна форми власності на землю й майно з метою утворення стійких господарств, збереження виробного врожаю і продукції, розвитку зацікавленості та інтенсивності;
4. Зміна морального клімату на селі, переродження колгоспника в селянина — власника господарства, утілення його патрістичного духу до своєї України — держави. Зміна ставлення держави до селянина, гарантія прав власності, гарантія підтримки селянських господарств за умови забезпечення ними життєдіяльності суспільства.

Я, звичайно, не ставив собі за мету давати директивні вказівки, які мало б розвиватися сільське господарство. Це мають зробиати для себе самі сільські господарі. Я торкнувся суб'єктивного розуміння цієї проблеми в контексті загального завдання: намітити шляхи перебудови структури виробництва в Україні, перебудови, яка б гарантувала народові дозвілля, свободу, незалежність. Сільське господарство було першим предметом на цьому шляху. Першим тому, що воно є визначальним елементом у нашій державі. Написали сторінки були результатом розмірковувань і дискусій, які автор мав з провідними спеціалістами сільського господарства як у Верховній Раді і Кабінеті міністрів, так і в Академії аграрних наук, у колгоспах, дослідних станціях. З них можна б зробиати висновки, що всі ті розумні люди, якщо не зацікавлені тільки на вибиранні допомоги для села, знайдуть такі зміни форми організації сільського господарства, які будуть прийнятні для конкретних селян і які приведуть до стабілізації виробництва на селі. Середній же громадянин республіки цікавиться питаннями: коли ж на решті буде краще? Я думаю, що сільське господарство є тією ділянкою, яка найшвидше дасть позитивний результат, якщо воно буде поставлене в рівні умови з промисловістю і якщо ефективне реорганізує форму власності.

Ігор ЮХОВСЬКИЙ,
Державний радник України з питань науково-технічної політики, член Президії Верховної Ради України.

(Закінчення. Початок у номерах за 12, 13 серпня).

Жнива-92

ЕЛІТА НА КОМБАЙНАХ

У багатьох колгоспах Заставинського району в складі комбайнових екіпажів можна побачити дітей місцевих керівників. Колісники голів господарств, бригадирів, економістів, партгорів у жинку таргачу пору маринували час на

берегах річок, ставків, у затінку дерев. Що ж сталося з ними тепер! Невже так швидко переживалися чада сільської еліти!

Як пояснили мені у правлінні колгоспу, підготовку їх до корисної праці матеріальні

інтереси. Колгоспи тепер добре платять тим, хто прилучився до збирання хліба. Значну частку жниварі одержують натурою. За два-три тижні роботи навіть підліток здатний зробиати близько тонни збіжжя. А цей товар має високу ціну на ринку. Тож за бажанням, потрапивши в полі, можна розжитися на модний одяг чи

якись інші цінні речі. Ще й на дрібні витрати лишилась.

Ось чому школярі неلودили нічні токи, киркувальні машини, комбайни, зернові склади. В їх силу має матеріальний стимул.

— Я не наполягаю на тому, щоб мій син пішов працювати помічником комбайнера, — сказав у розмові зі мною голова колгоспу «Зоря» Василь

Штафур. — Він сам виявив таке бажання. На нинішніх жнивах у нас ніхто не залишиться обробити. Кожен одержав свою частку грини, хлібом. Розрахунок же жинваріям одразу ж після завершення збирання зернових.

Василь БАБУХ,
власний кореспондент «Голосу України»
Чернівецька область.

Щось новеньке

Азіатські
стежини
нашого кордону

За часів застою популярним був анекдот: Кияк оглодосив війну СРСР і відразу здався в полон, мовляв, спробуйте нас прогнати. Схоже, годе представників Південно-Східної Азії тепер Україна: лише з початку року на нашому заходньому кордоні затримано близько тисяч громадян. Вьетнам, Китай, Бангладеш, Індія, Корея, Туреччина, Пакистан, Шрі-Ланка.

Прийняти досить просто: в багатьох європейських державах вжито заходів по обмеженню в'їзду в них імігрантів з Південно-Азіатського регіону. От винахідливі громадяни і змисливали: адже майже за безцінь можна в'їхати до країн Співдружності, а потім, обміняючись всі державні формальності, тримати курс за марш-рутом Україна — Східна Європа — Німеччина, Австрія і т. д. Там паче, що єдиної системи контролю за іноземними громадянами на території колишнього СРСР немає.

Як немає до цього часу в Україні й закону, що дозволяв би стягувати штрафів за іноземців за порушення прикордонного режиму. Використовують же таке джерело прибутку цивілізовані країни. Наприклад, Німеччина збирає «вержак» від 2 до 5 тисяч марок з однієї особи, США — до 2 тисяч доларів. Підходили б диференційовано і наші прикордонники. А так вони лише змушені розводити руками: досвід затримання накопичено великий, тільки виходить він нині бодом — самим же й доводитись годувати порушників, а потім за власний коштів відправляти подальші кордону. Стяжки більше подібні вже до магістралей, і чим далі заганяється прийняття відповідних законодавчих актів, тим інтенсивніший потік нелегальної іміграції.

Сергій АСТАХОВ, старший лейтенант, офіцер прес-служби Прикордонних військ України.

Коротко

А ТЕПЕР
БРОНЕЖИТЕЛІ

Спільне франко-українське підприємство Луганського заводу колючих валяк донедавна виготовляло спеціалізацію для вигулів та металургійної промисловості. Відтепер на замовлення МВС України СП випускає досить специфічну продукцію — броньовики. Як повідомили нашому кореспонденту, особливих змін у технології не знадобиться.

ІА «Бєро-ІКС».

Луганськ.

Реалії

НАГОРОДИ —
ШАХРАЯМ

Майже рік в Україні промишляла група шахтарів, виділії із Сумської області, видурюючи гроші з бюджету країни. Але на громадян, здебільшого сільськогосподарської місцевості, державні нагороди за бойові та трудові заслуги. Злочинці устигли прикрити за рік десятии орденів та медалей. Відтепер на замовлення МВС України СП випускає досить специфічну продукцію — броньовики. Як повідомили нашому кореспонденту, особливих змін у технології не знадобиться.

Віталий МАКСЮТЕНКО.

Суми.

ВАМ ПОРІБЕН ДЕФЦИТ? ЙДІТЬ НА БІРЖУ

Компетентно

Ринок без біржі — неможливий. Мабути, раніше за всіх до аксіому ввели для себе засновники Української універсальної товарної біржі, які створили її у березні 1991 року. За час існування УТБ не тільки міцно стала на ноги, а й завоювала авторитет у ділових людей України і ближнього зарубіжжя. В чому секрет? На це та інші запитання відповідає президент УТБ Олександр БАКОВСЬКИЙ.

от, дирекція біржі і обслуговуючий апарат — це усього 70 осіб.

— Не дуже багато. Але скажіть, що вам дає відмова від комісійних?

— Найкрупніші угоди тепер укладаються саме у нас. Та й ціни на товари значно нижчі, ніж на інших біржах, а це впливає на зростання обсягів угод. Порівняємо, у 1991 році у нас було продано товарів на 389 мільйонів карбованців, а тільки за перше півріччя — майже на 5 мільярдів. А найарожайніший для біржової справи бум трапився — 2 мільярди 164 мільйонів карбованців.

— Що можна придбати на вашій біржі?

— Все. Адже ми — універсальна біржа. А до кінця року плануємо створити кілька спеціалізованих секцій: хімічної продукції, будівельних матеріалів, енергосилої.

— Біржа має міжнародні зв'язки?

— Ми маємо усі права на ведення зовнішньоекономічної діяльності. Я не бачу перепон у роботі з іноземними партнерами. Правда, вони ставляться до наших пропозицій з деякою обережністю.

Невже їх щось у вашій роботі напугує?

— Ні. Іх більше лякає нестабільність економіки, відсутність законів, які б гарантували збереження їхніх капіталів.

Хоча співробітництвом з УТБ займаються фірми США, Канади, Італії, ФРН, Англії, Японії, Індії, Угорщини, Польщі...

— Це єдина ваша проблема?

— Що ви! Дуже заважає бізнесменам квотування і ліцензування продукції, що зруйнували колишні зв'язки з іншими республіками. А ці ж питання можна вирішувати цивілізовано: плати мито і торгуй. А у нас — на все заборона. Ми не відчували підтримки парламенту і уряду. А візьміть податки. Вони ж знищують будь-яке підприємство! Колись загальні збори УТБ зарушили до Верховної Ради з пропозицією переглянути податкову політику, але реакції поки ніякої. Це у вас про загальні біди. А у нас є свої: відсутність приміщення для дирекції, бо ми платимо шалені гроші за оренду. І багато інших. Але радше, що міська влада ставиться до нас із розумінням. Отже, біржа працюватиме.

— Олександр Михайловичу, як стати брокером?

— Дуже просто. Ми тісно співробітничали з Республіканським центром «Ринок», який готує брокерів для фондів і товарних бірж. І всіх, хто до нас звертається, ми направляємо туди.

— Дякую за інтерв'ю.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Передплата-93

«СВОБОДА» НАДАЄ ШАНС

Реалізація періодичних видань і книг України за кордоном досі відбувалась через Москву, яка залишала собі усі прибутки, що призвело до остаточної інформаційної ізоляції української діаспори на Заході. Усвідомлюючи це, директор Українського незалежного видавництва «Смолоскипи» імені Симоненка Юрій Зінкевич і голова Спільки письменників України Юрій Мушкетич з допомогою Української Народної Спільки у Сполучених Штатах Америки вийшли на прямий зв'язок з Центром розповсюдження періодичних видань і книг України, створеним на базі кирири «Свобода» у Джерсі, що поблизу Нью-Йорка. Йшлося про те, щоб «Свобода», як культурно-освітній центр української діаспори, пропагувала, збирала передплату на періодичні видання, розповсюджувала друковану продукцію України за океаном. Попередній домовленості досягнуто. Представники українських газет і журналів у вікторю вступили до угоди з редакцією видань і журналів. Принциповий заперечень з приводу валютного розподілу не було: 60 відсотків — редакції видань або видавництву, 20 — організаторам передплати з українського боку, 20 — «Свободі», яка переплатить на себе забезпечення належної реклами за кордоном, видання каталогів друкованої продукції, передплату у США, навіштові відатки. Розрахунок фактично свідчить, що подібна угода для «Свободи» майже те саме, що гуманітарна допомога Україні. Тому, природно, за організацію передплатної кампанії на території України беруться очікує асоціації, такі і безпосередньо редакції видань і видавництва. Саме це питання лишилось відкритим. А на остаточне з'ясування позицій залишились лічені дні: існує пропозиція провести «зарубіжну» передплату українських видань під час рестрації делегатів Всесвітнього форуму українців, який призначено на 21—24 серпня.

Пан Зінкевич застерігає від монополізації передплатної справи на Україні. Знає, про що говорить.

Сергій ВЛАД.

ВІДГУКНІТЬСЯ!

За народні кошти сподівалося збудувати пам'ятник Кобзареві в Артемівську — одному з найстаріших міст Донбасу. Це коли вносив ім'я Бахмута, пам'ятник Тарасу Шевченку став у парку відпочинку, доки його не демонтували у шістдесятих роках. Пошуки демонтованого пам'ятника не дали нічого, і тому вирішили спорудити новий за народні кошти. Збирання коштів від населення узяли на себе активісти ДемПУ, «Прогресив», партії зелених, артемівського клубу «Пошуки», педагогіки міста і області. Першим на заклик відгукнувшись колектив фірми «Одгя», що переказав 10 тисяч карбованців, і почалися міські відліду внутрішніх справ М. Шевченко, який поєктував на пам'ятник своєму великому однофамільцю 2 тисячі карбованців. Разунок відкрито для всіх за адресою: 343400, м. Артемівськ Донецької області, р/п № 700178 у Артемівському відділенні Укробанку, МФО 343033, Донецька обправа ДемПУ з позначкою «На будівництво пам'ятника Т. Шевченку».

Іван БІРЧАК, член оргкомітету.

Експрес-новини

РОСІЯ ЕВАКУАЦІЮ
ДИПЛОМАТИ

Встановити пераганісти і гарантії іноземним дипломатів закликала ООН. Залиши зарекомендувати вогнище прашчинніста. Під час одного російського було вбито, а дві інші поранені.

БУШ ВІДСТА

Лише 35 відсотків віддали б своїм виборам вибори США відбулися наслідат від демократу на вибори відста «Фіорі» загальнонаціональним американським телевізійним газетою «Вашингтон» телевізійним запереду — з'являється партії і відстається.

ЧИ ДОПОВІСЬКА?

Застосування зобов'язання постаритися вантажівка зобов'язати за все ліцензійні дії рин. Тану думи у сербії Боснії і Кордаком. Учорашній ООН провела в питаннях приговорення збройних сил дії.

А як у них!

РЕЙ

Збільшення кідей, які негативні діяльність держави у Литві. Прорезультати останніх досліджень країн.

Особливо помітні довіри людей до та уряду республіки денники лабораторії.

Застереження

«РОСІЯ»
БАЛА

Навчати запитання відповідати в «Вісник» політолог С. т.

Під «російським» він має на увазі ініні казаві, які є, тора, «синтетичним» імперської політики батьків і потягу культури».

Закликаючи не захів на «чистих» воєн і «російським» передрже: «У по

Фотограф

Тинь озброєної. Та й денники ловна умова піддавно в Хорозі у ремір'я між супротивом — з'являється — майже не виконано 15 тисяч одиниць зброї здано на населення публіки лише бл.

НА ЗІМКУ: це Кульбасівська область спільше здавати сироту. Він не вперше проголошенням публіку не доведеться зброю в руках з домішкою.

Фото ХАЙРЕ

РІЦИТ? ЙДІТЬ НА БІРЖУ

Компетентно

немож-
за всі
себе
уні-
їржі, які
1991 ро-
УУТБ не
ноги, а
у діло-
ближньо-
секрет!
від-
Олек-

бслуго-
усього
е ска-
ова від
тепер
а й
нижчі,
а це
обсягів
арів на
ція, а
—
А най-
несме-
льярди
ців.
ти на

Хоча співробітництвом з УУТБ зацікавилися фірми США, Канади, Італії, ФРН, Англії, Японії, Індії, Угорщини, Польщі...

— Це єдина ваша проблема!

— Що ви! Дуже заважає бізнесменам квотування і ліцензування продукції, що зруйнували колишні зв'язки з іншими республіками. А ці ж питання можна вирішувати цивілізовано: плати мито і торгуй. А у нас — на все заборона. Ми не відчуваємо підтримки парламенту і уряду. А візьміть податки. Вони ж знищують будь-яке підприємство! Колишні загальні збори УУТБ звернулись до Верховної Ради з пропозицією переглянути податкову політику, але реакції поки ніякої. Це я вам про загальні біди. А у нас є свої: відсутність приміщення для дирекції, бо ми платимо шалені гроші за оренду. І багато інших. Але радує, що міська влада ставиться до нас із розумінням. Отже, біржа працюватиме.

— Олександр Михайловичу, як стати брокером?

— Дуже просто. Ми тісно співробітнічаємо з Республіканським центром «Ринок», який готує брокерів для фондів і товарних бірж. І всіх, хто до нас звертається, ми направляємо туди.

— Дякуємо за інтерв'ю.

Олександр ВОЛОДИМИРОВ.

Передплата-93

«СВОБОДА» НАДАЄ ШАНС

Реалізація періодичних видань і книг України за кордоном досі відбувалася через Москву, яка залишала собі усі прибутки, що призвело до остаточної інформаційної ізоляції української діаспори на Заході. Усвідомлюючи це, директор Українського незалежного видавництва «Смолоскип» імені Симоненка Йосип Зінкевич і голова Співки письменників України Юрій Мушкетик з допомогою Української Народної Співки у Сполучених Штатах Америки вийшли на прямий зв'язок з Центром розповсюдження періодичних видань і книг України, створеним на базі книгарні «Свобода» у Джерсі, що поблизу Нью-Йорка. Йшлося про те, щоб «Свобода», як культурно-освітній центр української діаспори, пропагувала, збирала передплату на періодичні видання, розповсюджувала друковану продукцію України за океаном. Попередньої домовленості досягнуто. Представники українських газет і журналів у віторок вдруге узгоджували деталі передплатної кампанії на 1993 рік. Принципових заперечень з приводу валютного розподілу помічено не було: 60 відсотків — редакціям видань або видавництвам, 20 — організаторам передплати з українського боку, 20 — «Свободі», яка переймає на себе забезпечення належної реклами за кордоном, видання каталогів друкованої продукції, передплату у США, навіть поштові видатки. Розрахунки фахівців свідчать, що подібна угода для «Свободи» майже те саме, що гуманітарна допомога Україні. Тому, природно, за організацію передплатної кампанії на території України беруться охоче як асоціації, так і безпосередньо редакції видань і видавництва. Саме це питання лишалося відкритим. А на остаточне з'ясування позицій залишились лічені дні: існує пропозиція провести «зарубіжну» передплату українських видань під час реєстрації делегатів Всесвітнього форуму українців, який призначено на 21—24 серпня.

Пан Зінкевич застерігає від монополізації передплатної справи на Україні. Знає, про що говорить.

Сергій ВЛАД.

ВІДГУКНІТЬСЯ!

За народні кошти сподіваються збудувати пам'ятник Кобзареві в Артемівську — одному з найстаріших міст Донбасу. Ще коли він носив ім'я Бахмут, пам'ятник Тарасу Шевченку стояв у парку відпочинку, доки його не демонтували у шістдесятих роках. Пошуки демонтованого пам'ятника не дали нічого, і тому вирішили спорудити новий за народні кошти. Збирання коштів від населення узяли на себе активісти ДемПУ, «Просвіти», партії зелених, артемівського клубу «Пошуки», педагогічного міста і області. Першими на заклик відгукнулися колектив фірми «Одяг», що перерахував 10 тисяч карбованців, і начальник міського відділу внутрішніх справ М. Шевченко, який пожертвував на пам'ятник своєму великому однофамільцю 2 тисячі карбованців. Рахунок відкрито для всіх за адресою: 343400, м. Артемівськ Донецької області, р/р № 700178 у Артемівському відділенні Укрсоцбанку, МФО 334033, Донецька облрада ДемПУ з позначкою «На будівництво пам'ятника Т. Шевченку».

Іван БІРЧАК,
член оргкомітету.

Експрес-новини

РОСІЯ ЕВАКУЮЄ ДИПЛОМАТІВ

Встановити перемир'я в Афганістані і гарантувати безпеку іноземним дипломатам у Кабулі закликала Рада Безпеки ООН. Заклик зроблено на вимогу Росії, яка добивається припинення вогню, щоб евакуювати працівників свого посольства. Під час запеклих боїв одного російського дипломата було вбито, а двох поранено.

БУШ ВІДСТАЄ, АЛЕ...

Лише 35 відсотків виборців віддали б свої голоси за Буша, якщо вибори Президента США відбулися б сьогодні. А кандидат від демократів Клінтон мав би підтримку 61 відсотка виборців. Такі дані загальнонаціонального опитування американців, проведеного телекомпанією Ей-бі-сі та газетою «Вашингтон пост». Але телекомпанія зауважує, що попереду — з'їзд Республіканської партії і все ще може змінитися.

ЧИ ДОП ОЖЕ СИЛА?

Застосування сили для забезпечення поставок гуманітарних вантажів до Сараєво скоріше за все лише спровокує насильницькі дії ворожих сторін. Таку думку висловив лідер сербів Боснії і Герцеговини Корачич. Учора Рада Безпеки ООН провела голосування з питання про можливе використання міжнародних збройних сил для забезпечення

поставок гуманітарної допомоги.

Тим часом порушення прав людини в Боснії обговорюються на надзвичайній сесії відпівідної Комісії ООН, що розпочала роботу в Женеві.

ОСТАННЄ СЛОВО ЗА КОНГРЕСОМ

Шанси на утвердження конгресом США кредитних гарантій Ізраїлю дуже високі. Про це заявив спікер палати представників американського парламенту Фоуллі після зустрічі конгресменів з ізраїльським Прем'єр-міністром Рабином. Згоду на надання цих гарантій вже висловив Президент США Буш. Рабін, у свою чергу, заявив, що 10-мільярдна позика піде на влаштування емігрантів з колишнього СРСР. Прем'єр Ізраїлю також повідомив, що готовий надати обмежену автономію окупованим арабським територіям.

КРИВАВЕ

«ПОЛЮВАННЯ»

Уже чотири дні триває одна з найкращих за останні 12 років сутичок між індійською поліцією та сикхськими терористами у штаті Пенджаб. Починаючи з понеділка вбито 60 поліцейських і їх родичів. Мобілізовано всі сили для «полювання» на екстремістів. У Пенджабі та інших штатах вжито максимальних заходів безпеки. Широко антитерористичні операції проводять і в Делі.

А як у них?

РЕЙТИНГ ПАДАЄ

Збільшилась кількість людей, які негативно оцінюють діяльність державних інститутів у Литві. Про це свідчать результати останніх соціологічних досліджень, проведених у країні.

Особливо помітне падіння довіри людей до парламенту та уряду республіки. Згідно з даними лабораторії соціологіч-

них досліджень Вільнюського університету, число незадоволених змінами в суспільстві зросло з 17 відсотків (вересень минулого року) до 54 відсотків у липні цього року. Соціологи пояснюють це тим, що постійно погіршується економічна ситуація в Литві.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

Застереження

«РОСІЙСЬКІ» КАЗАХИ: БАЛАСТ ЧИ ЕЛІТА?

На це запитання спробував відповісти в етнічному «Панорамі» політолог С. С. Тикадам.

Під «російськими» казахами він має на увазі російськомовних казахів, які є, на думку автора, «синтетичним плодом імперської політики, амбіцій батьків і потягу до російської культури».

Закликаючи не поділяти казахів на «чистих», «напівкровок» і «російських», автор попереджає: «У потугах поділи-

ти... бачу печальні силуети трагічних розколі, що традиційно спіткали народ. Наслідком таких поляризацій були страшні біди».

Висловлюється і прогноз щодо казахської мови: в умовах ринку найбільш динамічна частина казахів полине в лоні англійської чи турецької мов. Тобто на зміну двомовності прийде багатомовність.

Тетяна КОСТИНА.

Алма-Ата.

Фотофакт

Тінь озброєної людини блукає Таджикистаном. А вже в Хорозі угоди про перемир'я між супротивними сторонами — здати властям зброю — майже не виконуються. Із 15 тисяч одиниць вогнепальної зброї здано населенням республіки лише близько 50.

НА ЗНІМКУ: цей дехканин з Кулябської області теж не поспішає здавати свою рушницю. Він не впевнений, що з проголошенням перемир'я йому не доведеться вкотре зі зброєю в руках захищати свою домівку.

Фото Нуріддіна ХАЙРЕДДІНОВА.

До Всесвітнього фо

МИ НЕ ІВАНИ

У нашому селищі геологів — кілька десятків сімей з українськими прізвищами. Хто з тавром куркуля, ворога народу насильно був вивезений сюди в далекі двадцять-тридцять, а хто й добровільно їхав по романтику, як-от ми з дружиною. Опинилися в цих краях за розподілом кількох років тому по закінченні Івано-Франківського інституту нафти і газу. Жили ми до недавнього якимось сіро й буденно, почувалися отими Іванами Непомнящими. Та ось почала відроджуватися Україна, і стала оживати по всьому Сибіру українська діаспора. Створюються земляцтва, осередки з вивчення української мови, починають виходити українські газети.

Не раз отак думав: як нас багато тут і як багато ми можемо зробити для України. Потрапив якось мені до рук номер «Літературної України» з матеріалом про Конгрес української діаспори, що виступить в Києві. Січні в Києві. Тієї виступи пре-Тюменщини: українська діаспора, близько мільйона українців, дозволять урядові крити подачу на своїй землячків, вали цей виступи-го українця в се-ті. І всюди було ми ж українці, д-ти разом, щоб цей скрутний Батьківщина.

Нині ми можемо виходити на прямі трудові колективні раїни. Маємо те, бракує: дизельне, соматериали, хутріні продукти з т-мість могли б за-в українських па-кор, фрукти, т-вжитку. Одне с-уряди двох держ-зують найбільш

Послан

Слова, що народили

До редакції «Голосу України» надійшло звернення представників вірменської інтелігенції Нагірного Карабаху на ім'я Президента і Верховної Ради України. Розповідаючи про історію краю, автори послання, серед яких науковці, викладачі, вчителі, письменники, журналісти, наголошують на тому, що вже більш як чотири роки вірменське населення Нагірного Карабаху перебуває у стані примусової кровопролитної війни з Азербайджанською Республікою за виживання на своїй батьківщині.

Вірменському народові, говориться далі у зверненні, притаманні миролюбність, творча праця. «Його значна частина... давно знайшла

притулок в Україні. Для нас рідною тивну участь у економіці, науці, Тисячі вірмен в-життя за визволен-ни під час Велико-ної війни».

Звертаючись до кожного керівництва, ніки вірменської дії Нагірно-К-Республіки прося-ристати всі мож-гутьної України-кової широкі дру-ського й вірменсь-дів» і здійснити п-спрямовані на вс-миру.

Зокрема, пропон-ма засобами в-Азербайджан для

Власкори повід

Рига

СТОМЕТРИВКА ДЛЯ ПІКЕТЧИКІВ

Чаша терпіння уряду Латвії переповнилась, і на черговому його засіданні було прийнято постанову «Про поліпшення громадського порядку біля будинків вищих державних інституцій».

У ній міститься вимога до місцевих самоврядувань не санкціонувати жодного пікету чи мітингу, якщо їх планується проводити на відстані менше 100 метрів від будинків Вер-

ховної Ради, Ради Верховного суду. Я на прес-конференції інформаційної служ-Дуцманіс, прийняті ні в якому разі не на обмеження кон-прав громадськ-формувань на про-монстрацій, мітингі-за його словами, т-буде дотримувати-ки, щоб не заважа-ній роботі держав-бовців. Дуцманіс «на сходах Білого ніхто і ніколи не л-О. ЧЕРЕВ

ОСІНЬ ПОКАЖЕ, Х

Розгортається передвиборна боротьба в Грузії. партій, представлених у Держраді країни, було при-положення про вибори, згідно з якими 150 чоловік — депутатів — будуть вибрані за партійними списками ційній основі, а ще 84 депутати — за мажоритарною. Передбачається, що останні представлятимуть усі 8 ративні райони Грузії.

Ще не відомо, як балотуватиметься Едуард Шеварднадзе. Але вже є інформація про те, що більшість із 44 зареєстрованих партій об'єднуються в блок і його очолить Голова Держради. Передбачається, що у виборах візьмуть участь мешканці всіх автономій Грузії, в тім числі і Абхазія. Тим часом, за словами найближчої сподвижниці Гамсахурдіа,

колишнього міністра здоров'я республіки Дзодзуашвілі, майб-ментські вибори при-провал, оскільки більшість населен-них не візьме.

У зв'язку з прий-зі до ООН Держра-ла маніфест, в яко-що з цього дня в-конфлікти розв'яз-

До Всесвітнього форуму українців

МИ НЕ ІВАНИ БЕЗРІДНІ...

поставок гуманітарної допомоги.

Тим часом порушення прав людини в Боснії обговорюються на нарадах комісії ООН, що розпочала роботу в Женеві.

ОСТАННЄ СЛОВО ЗА КОНГРЕСОМ

Шанси на утвердження конгресом США кредитних гарантії Ізраїлю дуже високі. Про це заявив спікер палати представників американського парламенту Фойл після зустрічі конгресменів з Ізраїльськими вельможами. Президент США Буш. Рабин, у свою чергу, заявив, що 10-мільярдна позика підле на влаштування емігрантів з колишнього СРСР. Прем'єр Ізраїлю також повідомив, що готовий надати об'ємну автономію окупованим арабським територіям.

КРИВАВЕ «ПОЛОЖАННЯ»

Уже чотири дні триває одна з найнормальніших за останні 12 років сутичок між Індійським поліцією та сикхськими терористами у штаті Пенджаб. Починаючи з поведінки об'їзду 60 поліцейських і їх родичів. Мобілізовано всі сили для «положення» на екстремістів. У Пенджабі та інших штатах вжито максимальних заходів безпеки. Широкий антитерористичний операції проводять і в Делі.

Тим часом порушення прав людини в Боснії обговорюються на нарадах комісії ООН, що розпочала роботу в Женеві.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

У нашому селі геологів — кілька десятків сімей з українськими прізвищами. Хто з тавром куркуля, ворога народу насильно був вивезений сюди в далекі двадцять-тридцять, а хто й добровільно їхав по романтиці, як-от ми з дружиною. Опилися в цих краях розподілом кілька років тому по закінченні Івано-Франківського інституту нафти і газу. Жили ми до недавнього якось сіро й буденно, почувалися отими Іванами Непомянутими. Та ось почала відроджуватися Україна, і стала оживати по всьому Сибіру українська діаспора. Створюються землячества, осередки з вивчення української мови, починають виходити українські газети.

Не раз отак думаю: як нас багато тут і як багато ми можемо зробити для України. Потрапив яось мені до рук номер «Літературної

України» з матеріалами про Конгрес українців східної діаспори, що відбувався в січні в Києві. Привернув увагу виступ представника з Тюменщини: українців там близько мільйона, їхба вони дозволяють уряду Росії перекрити подачу нафти й газу своїм землям? Обговорювали цей виступ тюменського українця в себе на роботі. І сюди було чути одне ми ж українці, давайте діяти разом, щоб вистояти в цей скрутний час наша Батьківщина.

Нині ми можемо вільно виходити на прями зв'язки з трудовими колективами України. Маємо те, чого у вас бракує: дизельне паливо, лісопродукти з тайги. Натомість могли б закуповувати в українських партнерів цукор, фрукти, товари широкоткучі. Одне слово, доки уряди двох держав розв'язують найбільші проблеми

наших взаємодій, а політики здійснюють наблизень економічного хаосу через розвал «єдиної і неподільної», ми могли б успішно поглиблювати ці зв'язки. Пишу не лише від свого імені. У моїх руках — письмові прохання трудових колективів Бердського акціонерного товариства «Арктур», Бердського радіозаводу «Веста», акціонерного товариства «Весна» з Омської області та інших. Буду радий, коли хтось відгукнеться на ці пропозиції і напише мені. Хотілося, щоб читачі «Голосу України» знали, що українська діаспора Сибіру хоче конкретно справу допомогти Україні.

Сергій МУСІЄНКО, заступник начальника геолого-розвідального експедиції. Межовка. Кіштовського району Новосибірської області.

Послання

Слова, що народилися під «градом»

До редакції «Голосу України» надійшло звернення представників вірменської інтелігенції Нагірно-Карабаху на ім'я Президента і Верховної Ради України. Розповідаючи про історію краю, автори послання, серед яких науковці, викладачі, вчителі, письменники, журналісти, наголошують на тому, що вже більш як чотири роки вірменське населення Нагірно-Карабаху перебуває у стані примусової кривопролітної війни з Азербайджанською Республікою за викидання на своїй батьківщині.

Вірменському народові, говориться далі у зверненні, притаманні миролюбність, творча праця. «Ного значна частина... давно знайшла

притулок в Україні, яка стала для нас рідною, бере активну участь у розвитку її економіки, науки, культури. Тисячі вірмен віддали свої життя за звільнення України від чужої Вітчизни-ної війни».

Звертаючись до українського керівництва, представники вірменської інтелігенції Нагірно-Карабахської Республіки просять «використати всі можливості могої України в ім'я вікової широті дружби українського й вірменського народів і здійснити певні кроки, спрямовані на астановалення миру».

Зокрема, пропонується всіма засобами вплинути на Азербайджан для негайного

припинення кровопролиття в НКР і виведення азербайджанських військових формувань з територій, захоплених останніми місяцями; забезпечити постачання до Азербайджану військової техніки і спорядження, які можуть бути використані для знищення мирного населення НКР; визнати Нагірно-Карабахську Республіку, що визначалася через референдум, і всіляко їй сприяти.

«Ми висловлюємо сподівання, говориться наприкінці звернення, що шановний Президент, парламент України і весь український народ з глибоким розумінням співриймуть цей крик-послання вірмен Карабаху, котрі перебувають на межі фізичного знищення».

Власкорі повідомляють

Рига
СТОМЕТРИВКА
ДЛЯ ПІКЕТЧИКІВ

Чаша терпіння уряду Латвії переповнилася, і на черговому його засіданні було прийнято постанову «Про поліпшення громадського порядку біля будинків вищих державних інституцій».

У ній міститься вимога до місцевих самоврядувань не санкціонувати жодного пікету чи мітингу, якщо їх планують проводити на відстані менше 100 метрів від будинків Вер-

ховної Ради, Ради Міністрів та Верховного суду. Як пояснив на прес-конференції начальник інформаційної служби країни Дучманіс, прийняте рішення ні в якому разі не спрямоване на обмеження конституційних прав громадсько-політичних формувань на проведення демонстрацій, мітингів. Однак, за його словами, тепер треба буде дотримуватися норм етикету, щоб не заважати нормальній роботі державних службовців. Дучманіс сказав, що «на сходах Білого дому США ніхто і ніколи не мітингую».

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Грузинська панорама

ОСІНЬ ПОКАЖЕ, ХТО БУВ ПРАВИЙ

Розгортається передвиборна боротьба в Грузії. На вимогу партій, представлених у Держраді країни, було прийнято нове положення про вибори, згідно з яким 150 чоловік — майбутніх депутатів — будуть вибрані за партійними списками на пропорційній основі, а ще 84 депутати — за мажоритарною системою. Передбачається, що останні представлятимуть усі 84 адміністративні райони Грузії.

Ще не відомо, як балотуватиметься Елурдз Шеварднадзе. Але вже є інформація про те, що більшість із 44 зареєстрованих партій об'єднаються в блок і його очолить Голова Держради. Передбачається, що у виборів візьмуть участь мешканці всіх автономій Грузії, в тім числі і Абхазія. Тим часом, за словами найбільш

количинного міністра охорони здоров'я республіки Менаши Дзодзушвілі, майбутній парламентський вибори приречені на провал, оскільки переважна більшість населення участі в них не візьме.

У зв'язку з прийняттям Грузією до ООН Держрада прийняла маніфест, в якому заваляло, що з цього дня в країні всі конфлікти розв'язуватимуться

Мінськ
«ЗАКОРДОННИЙ
КОНТИНГЕНТ»
ПО-БІЛОРУСЬКИ

Відраження білоруських воїнів до Казахстану на збирання хліба не були рідкістю і в минулі роки. Але коли радше вони їхали туди за навізкою Москви, то нині — з воли рідного уряду і на благо республіки. Майже дві тисячі військовослужбовців Білорусі протягом півтора-двох місяців допомагалимуть казахстанським хліборобам. А ті, у свою чергу, зобов'язуються за удержу роботу платити республіці зерном.

Віктор ХОРОШКО.

Футбол

У «ДНІПРА» ВИСОКА МЕТА

Мабуть, шанувальники футболу не забули, що дніпропетровський «Дніпро» виборов Бронзову медалі першого незалежного чемпіонату України. Тоді у вирішальному матчі він у Запоріжжя переміг донецький «Шахтар» — 3:2. До речі, стався це саме в день 38-річчя колишнього тренера дніпрян Миколи Павлова.

Підготовку до нового чемпіонату «Дніпро» починав у доброту «настрої». Тренувався на чудовій замисленій базі. Але на десять днів їздив до Польщі на товаришні поєдинки.

Усе йшло ніби гаразд. Але тренер пам'ятає, що мають перейти до ізраїльських клубів, головний «дніпропетровський» Ігор Радченко, який у своєму клубі «Вікторія» та захисник Володимир Горілий. А слідом за ними сплавували й інші гравці. У тому ж напрямку воротар Валерій Гордочов та півзахисник Володимир Вагучук. Тому в команді з'явилося троє новачків — захисник Олег Нухліба з Луганська, нападник Яковенко з Чкаловця та цікавий півзахисник з Тернополя Юрій Павлик.

Сталася зміна й у тренерському штабі. Тепер Павлову, окупив Олександр Лисенка, допомагати муть Ігор Євчук і Петро Кутузов.

Анатолій КОСІН. Дніпропетровськ.

Вони вийдуть на поле

Починаємо публікувати склад команди вищої ліги чемпіонату України «Футбол», сезону 1992—1993 року.

«Таврія» (Сімферополь): голкіпер — Володимир Попов; захисники — Володимир Залев, Станіслав Голубович, тренер — Валерій Черемисин Андрій.

«Ворскла» (Полтава): воротар — Колесов Олег (1969); захисники — Дмитро (1968), Заднісний (1968), Волков Ігор (1968), Голово Олександр (1972), Турчиненко Микола (1961); півзахисники: Вишневський Віктор (1969), Вороненко Сергій (1967), Гетиков Юрій (1971), Гуменюк Юрій (1966), Новиков Владислав (1971), Соколов Андрій (1968), Шевченко Сергій (1960), Нападники: Андреев Сергій (1968), Голубович Сергій (1960), Пустовий Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Шейхаметов Тимур (1968).

«Букарія» (Чернівці): Начальник команди Воронков Володимир. Тренери: Богуславський Валерій, Павленко Олександр.

«Ворскла»: Цитин Володимир (1966), Крапівин Ігор (1966).

Захисники: Соболев Сергій (1963), Марков Іван (1968), Руснак Іван (1963), Войков Олександр (1965), Мустафев Асан (1963), Пилипчук Сергій (1963), Пилипчук Валерій (1957), Іванов Олександр (1973), Бондарчук Василь (1969), Вороненко Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Марчук Ярослав (1969), «Галичина» (Дрогобич), Лаба Роман (1968), «Карпати» (Львів), Будник Віктор (1960), Білоусов Віктор (1960), Нападники: Фінікель Борис (1968), Ірличук Павло (1970), Лущів Андрій (1974).

«Дніпро» (Дніпропетровськ): воротар — Колесов Олег (1969); захисники — Дмитро (1968), Заднісний (1968), Волков Ігор (1968), Голово Олександр (1972), Турчиненко Микола (1961); півзахисники: Вишневський Віктор (1969), Вороненко Сергій (1967), Гетиков Юрій (1971), Гуменюк Юрій (1966), Новиков Владислав (1971), Соколов Андрій (1968), Шевченко Сергій (1960), Нападники: Андреев Сергій (1968), Голубович Сергій (1960), Пустовий Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Шейхаметов Тимур (1968).

«Букарія» (Чернівці): Начальник команди Воронков Володимир. Тренери: Богуславський Валерій, Павленко Олександр.

«Ворскла»: Цитин Володимир (1966), Крапівин Ігор (1966).

Захисники: Соболев Сергій (1963), Марков Іван (1968), Руснак Іван (1963), Войков Олександр (1965), Мустафев Асан (1963), Пилипчук Сергій (1963), Пилипчук Валерій (1957), Іванов Олександр (1973), Бондарчук Василь (1969), Вороненко Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Марчук Ярослав (1969), «Галичина» (Дрогобич), Лаба Роман (1968), «Карпати» (Львів), Будник Віктор (1960), Білоусов Віктор (1960), Нападники: Фінікель Борис (1968), Ірличук Павло (1970), Лущів Андрій (1974).

«Дніпро» (Дніпропетровськ): воротар — Колесов Олег (1969); захисники — Дмитро (1968), Заднісний (1968), Волков Ігор (1968), Голово Олександр (1972), Турчиненко Микола (1961); півзахисники: Вишневський Віктор (1969), Вороненко Сергій (1967), Гетиков Юрій (1971), Гуменюк Юрій (1966), Новиков Владислав (1971), Соколов Андрій (1968), Шевченко Сергій (1960), Нападники: Андреев Сергій (1968), Голубович Сергій (1960), Пустовий Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Шейхаметов Тимур (1968).

«Букарія» (Чернівці): Начальник команди Воронков Володимир. Тренери: Богуславський Валерій, Павленко Олександр.

«Ворскла»: Цитин Володимир (1966), Крапівин Ігор (1966).

Захисники: Соболев Сергій (1963), Марков Іван (1968), Руснак Іван (1963), Войков Олександр (1965), Мустафев Асан (1963), Пилипчук Сергій (1963), Пилипчук Валерій (1957), Іванов Олександр (1973), Бондарчук Василь (1969), Вороненко Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Марчук Ярослав (1969), «Галичина» (Дрогобич), Лаба Роман (1968), «Карпати» (Львів), Будник Віктор (1960), Білоусов Віктор (1960), Нападники: Фінікель Борис (1968), Ірличук Павло (1970), Лущів Андрій (1974).

«Дніпро» (Дніпропетровськ): воротар — Колесов Олег (1969); захисники — Дмитро (1968), Заднісний (1968), Волков Ігор (1968), Голово Олександр (1972), Турчиненко Микола (1961); півзахисники: Вишневський Віктор (1969), Вороненко Сергій (1967), Гетиков Юрій (1971), Гуменюк Юрій (1966), Новиков Владислав (1971), Соколов Андрій (1968), Шевченко Сергій (1960), Нападники: Андреев Сергій (1968), Голубович Сергій (1960), Пустовий Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Шейхаметов Тимур (1968).

«Букарія» (Чернівці): Начальник команди Воронков Володимир. Тренери: Богуславський Валерій, Павленко Олександр.

«Ворскла»: Цитин Володимир (1966), Крапівин Ігор (1966).

Захисники: Соболев Сергій (1963), Марков Іван (1968), Руснак Іван (1963), Войков Олександр (1965), Мустафев Асан (1963), Пилипчук Сергій (1963), Пилипчук Валерій (1957), Іванов Олександр (1973), Бондарчук Василь (1969), Вороненко Сергій (1967), «Нива», Тернопіль, Марчук Ярослав (1969), «Галичина» (Дрогобич), Лаба Роман (1968), «Карпати» (Львів), Будник Віктор (1960), Білоусов Віктор (1960), Нападники: Фінікель Борис (1968), Ірличук Павло (1970), Лущів Андрій (1974).

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Микола СТАНОВИЧ. Вільнюс.

Для кого пишемо!

БЕЗ ОСТАННЬОЇ ІНСТАНЦІЇ

У застійні часи люди частенько приходили до корупції і здебільшого розпочинали так: «Уже скрізь був, усіх обійшов — нічого добитися не можу. Залишається єдина надія на вас, на газету».

Скряйдених тоді було немало, і для журналістів, котрі не боялися зіпсувати стосунки з начальством, роботи вистачало. Можливо, ніколи не любили феєтористів, а за часів суцільної «одностайності і єдності» й поготів, але реагувати на критичні газетні висунути мусили — так було заведено.

Пам'ятаю «справу» молодого й неопитного директора авторепродукторного підприємства «Турист» Аніаня Кравчука. Непокірних номенклатурників не любили, любили беззубих підлабушників. Аніаній Іванович був не з таких, через що від початку і сам обом також дуже його не злюбили. «Справу» сфабрикували в один момент — досад у цьому мали небажаний. І за одну хвилину директор вилетів із керівного крісла. Автор цих рядків тоді став на захист «зухвалця», сам «набрався нахабства» бути присутнім на засіданні бюро обкому під час розгляду «справи» Аніанія Кравчука, чим створив монолітну бюро певну дискордантистичність. Рішення, щоб остаточно «розв'язати і розмазати» непокірного, так і не прийняли. На пресу, хоча й не йменували її так гучно, як тепер, четвертою владою, тоді звали.

А пригадалася мені історія з Аніанієм Кравчуком не просто так — його ім'я знову на сторінках газет і на устах керівних і не зовсім добродіїв. Що ж сталося? Аніаній Іванович після довгих попервах знову повернувся у директорське крісло, в АТП «Турист», але спокое не має й сьогодні. Тепер уже через те, що забавлю йому і його трудовому колективу хоча б якої-такі самостійності — в орендарі, так би мовити, вирішили податися.

Кілька рядків сухої прози. Торік перестало існувати туристсько-екскурсійне виробниче об'єднання «Рівнетурист», з яким АТП «Турист» мало договір на перевезення туристів й екскурсантів. Після створення акціонерного товариства «Акрпрофтур» колектив АТП «Турист» як самостійна юридична особа не забавляв увійти в це акціонерне товариство. Наприкінці лютого цього року виконком Рівненського міськради зареєстрував державно-комунальне підприємство «Турист». Невідомо чому вважаючи себе власником рівненського підприємства «Турист», АТП «Акрпрофтур» подало до суду позов, щоб скасувати рішення міськвиконкому Рівненського міськради про реєстрацію. Суд, на думку Аніанія Кравчука, не повно з'ясувавши обставини

справи, не зваживши на права й обов'язки сторін, задовольнив позов. В основі рішення суду покладено посилення позивача на те, що він нібито є власником майна заводу підприємства, проте жодного підтвердження цього в матеріалах справи немає.

Бо й не може бути: з 1983 року АТП «Турист» є юридичною особою з самостійним балансом, власним статутном, господарським розрахунком і для виходження його в акціонерне товариство відповідно до закону про прибуток згода колективу, а її не було...

«Цікаво», — ставить запитання директор АТП, — чи знайдеться в незалежній Україні й на декларованій демократичній Рівненщині хоча б одна службова особа, котра б дала неупереджену, правдиву оцінку діям Рівненського суду і акціонерно-функціонерам з «Акрпрофтуру»?

Запитання не риторичне, його хотілося б поставити в керівних колах нашої держави і мені, авторці цих рядків. І не лише з приводу вищевикладеного факту. Недавно у феєтористів «Щоб іншим не кортіло!» («Гу» за 16 червня цього року) писав, що колишній адміністративно-нахлібницький структурний піяк не хочуть відпускати трудові «на волю», не дають стати господарями всього того, що зроблено й зароблено їхніми ривками (йшлося, зокрема, про Рівненське підприємство «Будресурси» і МП з Млинова «Добробут»). Яка реакція після публікації феєтористу в Рівному невідомо, а в Млинові, розповідає директор підприємства — засновник МП почала звільняти «віднодумців» з роботи.

У застійні період, повторюю, на критичні висунути преси реагували. В тому числі й «керівна і спрямовуюча», бо її не сміли чіпати. А коли журналісти зв'язалися і за неї, уся реактування — яліва відраза. Намагань, вважати за справу «чесні, ласкоти і героїства» за яку, небудь тежесті потягти газету до суду...

Звичайно, «четверта влада» реалізується через вплив на формування громадської думки, газети можуть висловлювати власну думку й думку читачів, а не вказувати, як кому керувати як рішення приймати. І все ж представники Президента на місцях, якби уважніше ставилися до критичних висунутих преси, здається, здобули б чималу підмогу. З цим згодні голови держадміністрації Рівненського і Млинівського районів Володимир Тишук і Володимир Виничук. Мета ж, заявляють, у нас одна.

Такі справді одна — чесне, правдиве, гідне людщини життя у вільній Україні. Сергій МЕЛЬНИЧУК, власний кореспондент «Голосу України». Рівне.

ДВАДЦЯТЬ один день на керуванням дихання! Чи була надія повернути життя до життя?

— Доки б'ється серце, і надія жевріє, — відповідає задовуний відділенням реанімації 3-го Київського полівового будинку. — А доки сподівається, дій: адже йдеться про життя матері.

От і відповідь на запитання, чому в акушерському відділенні цього полового будинку за останні кілька років не померла жодна мати, тоді як по українці показник материнської смертності досить високий — 30 смертей на 100 тисяч живонароджених.

У медиків, звичайно, готове заперечення: мовляв, не все в руках лікарів. Безумовно, і все ж, приступивши свого часу до обов'язків головного акушера-гінеколога України, Борис Бенковський у першу чергу звернув увагу на кваліфікацію колег. Зробивши цюнареальніший аналіз причин материнської смертності, він дійшов висновку, що смерть можна було відвернути: при маткових кровотечах — у 34 випадках з 39, при пізньому токсикозі — у 26 із 33, при емпоблі навколородильним водами — в 11 з 29, при сепсисі — у 22 із 23, при розриві матки — у 8 з 8. Що ж призвело до нещастя там, де його могло і не статися? Недостатнє обстеження жінок в умовах консультації та стаціонару, пізнє виявлення патологій, неорієнтоване рішення про можливість виношування, недооцінка тяжкості патології і як наслідок — нерациональна тактика ведення вагітності і родів, несвочасне залучення до консультації вузькопрофільних суміжних спеціалістів, неадекватне лікування, несвочасна госпіталізація.

Ці цифри змусили професора Бенковського висунути з пропозицій щодо подальшої підготовки кадрів. Пер, закінчивши шестирічне навчання в медичній академії, акушер-гінеколог проходить муштру трирічну спеціалізацію й складають екзамени, за результатами яких одним присвоюють кваліфікацію, другим запропонують продовжити навчання, а третім — закрити дорогу у акушерство.

Через три роки нова генерація акушерів-гінекологів прийде на роботу в цей міст. Такий підхід ім буде кардинально змінити становище у сфері допомоги породіллі, якщо до того часу не буде вирішено інші проблеми, котрі інтегруються в показник материнської смертності?

Найперша — охорона здоров'я жінок. З 10 мільйонів жінок, зайнятих у народному господарстві України, у несприятливих умовах працює 14 відсотків. 30—40 відсотків жінок дитородного віку працюють позмінно, тобто і вночі. Як же це позначиться на їхньому здоров'ї, говорять наукові дослідження: рівень загальної захворюваності при двох-трьох тримісячному режимі праці зростає на 20—30 відсотків.

Хімічні фактори в поєднанні із впливом навколишнього середовища формують екологічно залежні захворювання у вагітних жінок: у Запоріжжі, Маріуполі, де хімічне забруднення середовища досягло генетично небезпечного рівня, частота мимовільних абортів мутаційного характеру у дитячому віці, скажімо, у Сімферополі, який вважається відносно чистим, у робітницях горлівського об'єднання «Стирол» вагітність удвічі частіше ускладнюється токсикозами, гепатитом, недокрів'ям. Ті чи інші порушення здоров'я мають понад 60 відсотків породіллі.

У пологовому будинку це

обертається тим, що коли раніше жінка втрачала 1,5 літра крові і врятувати її не становило особливих труднощів, то тепер набагато менша кровотвраття загрожує жінці смертю! До того ж жінки перестали слухати лікарів і народжують з діабетом, з туберкульозом, з пороком серця... Якби медики мали підходящі умови, вони б цього не так боялися. Але...

Поглянемо на нашу базу родоводоміжних закладів. Тобто, звичайно, коли врахувати, що до 1980 року в Україні не було жодного типуного полового будинку (а на периферії жінки народжували у хатах із пінним опа-

Citol

«НЕ ВМИРАЙ, МАТУСЮ!»

чуться мені, хоча розумію: немовля не знає, що означає — прожити сироту, тож не розуміє, що означає — втратити матір. Але ж це мають знати і розуміти люди, у чій силі запам'ятати кожен, який забрав життя матері...

Замість, то сьогоднішня картина: понад 80 великих пологових будинків, понад 800 стаціонарів при різних медичних закладах, 1028 жіночих консультацій — має радувати. Та коли взяти за точку відліку хоча б Польщу, де від найбільшого полового будинку породіллі наділяють не більше 20 кілометрів, то... Що ж казати про дефіцит медикаментів, цинового матеріалу, крові та її препаратів! Деякий оптимізм вселяє хвіба що становлення з апаратурою, якої завдяки зусиллям Міністерства охорони здоров'я і особисто міністра останнім часом досталося...

І не можна ж сказати, що верховні власті не розуміють важливості названих проблем. У Міністерстві охорони здоров'я шафи заповнені документами, з яких видно: протягом останніх років перед компетентними органами порушувалися питання про розробку засобів захисту жінок на виробництві, нешкідливих технологій, переведення жіночих грошей за сервісне обслуговування. І одержувати таким чином кошти на розвиток справи. Так хвіба ж не невідомо тим, хто залишиться на державному обслуговуванні? На їх долю припаде більше бюджетних грошей. Зрозуміло, бюджетні мають бути не такими, як сьогоднішні. Треба підключити платіжні гроші за сервісне обслуговування. А якщо ні... Мені страшно навіть зазираючи у ту пастку, куди з усіх сил ремоса.

І мені страшно. І чую: «Не вмирай, матусю!» Чи то дитя, чи сама держава, що вмирає з кожною матір'ю...

Марина ДЯТЛОВА.

КАВКАЗЦІ ПОКИНУЛИ МІСТО

Тривожна обстановка склалася на ялітському курорті. Місцеві жителі побоюються випустити дітей з дому, відпочиваючих у здравниці попереджувати про можливі інциденти на вулиці.

Останнім часом тут сталося кілька вбивств, у вчиненні яких городяни підозрюють осіб кавказької національності. У зв'язку з цим сотні дві ялітських

молодих людей зібралися на місцевому стадіоні і зажадали від властей протягом доби очистити курорт від гостей з Кавказу. Збуджені, вони висували ультиматуми, але жодні міліційні заходи відвернули безпорядки. Сьогодні в Яліті все спокійно: диставших попередження, кавказці покинули місто.

Укрінформ.

НАУЧНО-ПРОИЗВОДСТВЕННАЯ И КОММЕРЧЕСКАЯ ФИРМА

Bareon

TECHNICAL TRADING — LTD

вступает на украинский рынок с программой - высокие технологии в сфере бизнеса. В ассортименте - достижения компьютерной, видео- и множительной техники, системы связи, включая последние разработки компаний TEXAS INSTRUMENTS (США) и STEINER COMPUTER (АВСТРИЯ).

Образцы на постоянной выставке фирмы. Здесь знают цену хорошей репутации и ценят постоянных партнеров. Вот почему здесь всегда

ДЕШЕВЛЕ, НО ЛУЧШЕ

КИЕВ, КРЕЩАТИК 5, 3 ЭТАЖ, ТЕЛ. 228-43-44, 228-15-13, 441-95-06, БРОКЕРСКАЯ КОНТОРА 517-48-69

Клиновский механический завод им. Н. А. Щорса, реализует по свободным оптовым ценам новые автокраны марки КС-2561 К грузоподъемностью 6,3 тонны на базе автомобиля ЗИЛ-431412.

Капитально ремонтирует и неограниченном количестве автокраны марки АН-75 В, КС-2561 Д, КС-2561 К.

За справками обращаться по телефонам: 2-24-25, 2-46-19.

код 08336, телетайп 182728 ЩОРС. Адрес завода: 243100 Клиновский Брянской обл., ул. Дзержинского, 10.

ОРГАНИЗАЦИЯ

ЗАКУПАЕТ оптовые партии фруктов для бартера в Россию;

ПРОДАЕТ мясоперерабатывающее оборудование, закатывающие машины (под стеклянные банки), электроводонагревательные котлы, камины для сауны, оконные и дверные блоки, дымогенераторы, упаковочные машины.

254025, Киев, а/я 293; тел. [044] 550-02-70.

МП «БАЗИС»

Предприятие реализует: стиральные машины «Таврия»; «Донбасс»; «Десна»; пылесосы «Ранета-12 В»; кухонные комбайны «Мрия»; рубашки мужские шелковые пр-во Индии; шприцы одноразовые 5 см; шины к автомобилям ВАЗ; сталь нержавеющей пищевая 12Х18 Н 10 Т.

Обращаться по адресу: 320059, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 98 В, тел. 92-54-22 с 8.30 до 17.30.

ЛУЧ-8

Производственное акционерное общество

ГРЕЧИХА прекрасно перерабатывается только на нашей линии ЛПП-1.
ОКУПАЕМОСТЬ - 3 МЕСЯЦА.
АНАЛОГОВ в СНГ НЕТ

Калибровка на 6 фракций, шелушение и отделение лузги, пропарка и прожарка до коричневого цвета (кашу можно варить прямо на рабочем месте). Линия модульная, производительность от 100 кг/ч, может быть наращена кратно. Смонтировать можно в любом помещении от 30 м² в любой присылке для Вас объемной компоновке. Необходим пар 1,0°, 0,2 Гкал/час, 0,3 кгс/см². Установленная электроемкость 5 квт. Выход годовой крупы-дранцы 50%, дробленки 20%, остальное - отличный корм для свиней и уток. Обслуживают линию два человека в смену. За отдельную плату можем укомплектовать линию усиленным ангаром, парогенератором, произвести шефмонтаж, повысить уровень механизации. Поставка в течение месяца после получения денег на наш расчетный счет 467402 в Курмтауском филиале акционерного коммерческого банка «Вашпромбанк», МФО 105745. Отгрузку линии - продавцом, ж/д или автотранспортом за счет покупателя. Цена с НДС 1.184.128 руб. При предоставлении доверенности на подписание договора и бланка на его составление с печатью Вашего предприятия линия будет продемонстрирована в работе.

453350, Курмтау, Ленина, 4, а/я 128; тел. (34761) 2-16-49; факс: 2-32-12 т-т 350759 НУР

Асоціація Українських Правників Українська Правнича Фундація

ДО ВСІХ ПІДПРИЄМЦІВ ТА МЕЦЕНАТІВ!!!
ДО ВСІХ, ХТО ПІДТРИМУЄ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ!

З 18 по 23 жовтня 1992 р. в м. Києві відбудеться Перший Світовий Конгрес Українських Юристів, головною метою якого є створення міжнародної організації українських юристів задля активної праці по розбудові в Україні правової держави та залучення іноземних юристів до здійснення економічних реформ в Україні. У Конгресі візьмуть участь юристи українського походження з США, Канади, Австралії, Німеччини, Франції, Англії, Бразилії, Аргентини, Польщі, Угорщини та інших країн світу.

Організатори Конгресу - Асоціація Українських Правників та Українська Правнича Фундація - звертаються з проханням до організацій та осіб надати фінансову підтримку Конгресу.

Всім спонсорам буде надана можливість рекламувати їхні фірми та підприємства під час проведення Конгресу.

Мінімальний спонсорський внесок для організації, які мають намір розмістити рекламу на Конгресі - 100 000 крб.

Наш розрахунковий рахунок 700161101700705 в Українському банку "Відбудови" у РКД НБУ МФО 300001102.

Асоціація Українських Правників - з політикою "На Конгрес".

Адреса для листування: 252005, Київ-5, вул. Червоноармійська, 64/18.

Голландська компанія «UNI COMPLET» пропонує Вам косметичні товари кращих голландських фірм: шампунь, гель, всевозможні креми, дезодоранти і др.

Обращайтесь по тел. в г. Киеве 229-59-31 круглодобуточно.

До уваги керівників підприємств, установ, комерційних структур та підприємств
Якщо у вас вийшла з ладу електрокралбалка підвісна електрична, завод комунального устаткування виготовить і поставити на вашу адресу будь-які деталі та вузли, проведе модернізацію електрокралбалок а/п 1, 2, 3 та 5 тонн.
Звертатися: м. Капуш Івано-Франківської області, вул. Панапінська, 26.
Контактний телефон: 3-47-72.

ПРОПОНУЄМО ДО РЕАЛІЗАЦІЇ

Кухетки медичні на дерев'яному каркасі — 500 шт.
Лави тримісні для холу — 500 шт.
Ліжка дерев'яні різні — 200 шт.
Кухетки масажні — 100 шт.
Кухонні набори (стіл та чотири табуретки) — 50 комплектів
Табуретки різні — 1000 шт.

Адреса: 254072, МСП м. Київ, вул. Корабельна, 6, АП «Протекон».
Телефон для довідок: 417-10-22, 417-21-59.

19-20 вересня Інвесним Союзом соціальної захисти військовослужащих, отставників і членів їх сімей «Созидатель» буде проведена республіканська науково-практична конференція «Соціальні проблеми військовослужащих і політична стабільність на Україні в перехідний і ринковий періоди».

Целью форуму — аналіз ефективності дійства прийнятих на Україні державними органами законів та постановлень, по вопросам соціальної захисти військовослужащих, обобщение накопленного в этом направлении положительного опыта, выработка программных необходимых мер по снижению нарастающей среди военнослужащих социальной и политической напряженности.

Для выяснения реального положения дел в этой области на конференции приглашаются представители общественности всех военных гарнизонов Украины. Политические партии, движения, заинтересованные государственные, общественные и коммерческие организации, желающие принять участие в подготовке и проведении конференции могут подать заявки по тел. 228-66-19, или по адресу: г. Киев, ул. Софиевская, 2, 1-й этаж (с 10 до 15 ч.).

Планируется издание материалов конференции. Для проживания иногородних будет снят гостиница.

Председатель подготовительного комитета подполковник В. ЛАЩЕВ.

24 червня 1992 року в Києві відбулося засідання комісії з питань містобудування та архітектури: розглядалось питання про виділення земельних ділянок, на яких у зоні ландшафту, що охороняється, ведеться будівництво. Депутати вирішили на майбутній сесії не ставити питання про виділення земель, а запропонувати державній адміністрації подати пропозицію про виділення цих ділянок на наступну сесію... Сесія відбудеться не скоро, і ми знову будемо свідками немочі Київської та її богузівної позиції: як би не образили Головкин-архітектурі міської адміністрації. Схоже, що, незважаючи на змуну висисати, в питанні охорони нашого мунуло нічого не змінилось. Навряд чи варто чекати, що Головкин-архітектурі, як сказано у відомому творі, «сама себе відшмагає». Вісім закладів комісії Київської, виключаючи три засідання комісії з питань культури та охорони історичного середовища, за десять місяців не надіслали нас по вирішенню важливого питання, і все заводи до пропозиції та рекомендацій замість того, щоб, користуючись повноваженнями Рад, і «владу застосувати». Що це? Некомпетентність, незнання законів і своїх прав? Верховна Рада прийняла закон про землю. Парламент вірить, що місцеві Ради можуть, справитися з великим завданням, там розуміють, що земля — народне надбання і розпоряджатися нею повинні представники народу, а не адміністрація її чиновників. І все ж будівництво йде в зоні ландшафту, що охороняється, на горі Шевченка, і під загрозою опинилися літосні мисці, пов'язані з князівцями Шевченка (V століття) з Олександром (IX століття) з багатьма подіями нашої історії.

Знищувати ціннісний свійство красю української національної пейзаж. Може, тому, що депутати вчили історію не в українській школі і не знають того, що відомо на Заході, де цінують українську культуру і де стільки незалежної держави ЮНЕСКО внесла в почесний список історичних міст. Сьогодні де ми в Києві можемо побачити один з країнських міських ландшафтів світу. Невже головний архітектор міста Віктор Григорійович Дубок вважає, що з ЮНЕСКО прийдуть на вулицю Лук'янівську, 63, подивитися на те, що збудовано за проектом архітектора Віктора Абрамовича Розенберга з Київ-

Актуально

У ЧИЄМУ МІСТІ МИ ЖИВЕМО?

проекту (ГАП зони — Юрій Абрамович Паскевич)? З гіркістю доводиться констатувати, що ні в Головархітектурі, ні в Київпроєкті нема національних кадрів, котрі змогли б уберіти Київ від «будівничих соціалізму», і нам залишається сподіватися, що сесія розбереться в тому, що є національним надбанням, і підкаже спеціалістам із Київпроєкту та Головархітектурі, що таке національний пейзаж.

За час численних засідань комісії Київської доводиться переконувати в неспроможності депутатського корпусу. Зрозуміла це і адміністрація Президента, розгортаючи небувале за масштабами навіть у соціалістичні застійні часи будівництво в зоні історико-архітектурних, археологічних заповідників, у зоні ландшафту, що охоро-

нюється. В центрі Андріївського узвозу, навпроти легендарного будинку Турбіних (Андріївський узвіз, 13), вже поставлено будівельний вагончик. За будинком Турбіних зводиться підпірна стіна на замовлення вірменського «Арткафе» (незважаючи на протести заповідника «Стародавній Київ»). На льому боці Андріївського узвозу на замовлення «ІНКОБанку» пропонується відбудувати чотири садиби в неоготичному стилі зі збереженням поточного кафе-пашаличчю біля КВШО «Юність» (архітектор Юрій Абрамович Паскевич, 1990 рік). Під занесеною в будинок на Замковій горі (Андріївський узвіз, 16, архітектор Гордініна). Тут буде промислова виставка, каса розміну валюти та стоянка автомашин, так званий «бульвар мистецтв». Про від-

творення втрачених будівель — одноповерхової з оригінальними віконницями та двоповерхової (верхній поверх дерев'яний) — вже нема й мови.

Містобудівна секція міського товариства охорони пам'яток під головуванням Юрія Абрамовича Паскевича одностайно прийняла рішення «принципово погодитися з Ідеєю забудови» цієї ключової зони Андріївського узвозу. Там, де найкращіше проявляється рельєф вулиці та пагорбів, на вірній вулиці, «феноменально освоєної житлом, де доречно було б зберегти зелень, дати рекреацію і туалет» (пропозиція архітектора Подолу Р. Кукаренко), архітектори XIX століття надивовиш м'яко вписалися в навколишнє середовище. Вулиця Андріївський узвіз виходить до архітектурно-історичного заповідника «Стародавній Київ», та все ж адміністрація заповідника погоджує будівництво на одній з найдавніших вулиць країни і колишнього СРСР, і нинішньої України.

Можна уявити собі, як розвернуться будівельники в історичних урочищах Гончарі та Кожум'яки за потугами Київської. Земельні ділянки під будівництво ще не виділялись, а в урочищах на одній тильній вулиці Дігтярний працює чотири трактори. Зрозуміло, тут ніхто не буде «відтворювати старовину». «Ідеологи» від архітектури вже відмовляються від ідеї відтворення, хоч і вона служила всього лише маскою інтелегентним злодіям та грабіжникам, руйнівникам безцінної історії та старовини, історичного ядра давньослов'янських земель — старони-

вських гір і урочищ. А Україна ж і ратифікувала конвенцію, згідно з якою ця ціннісна, держава зобов'язалася зберегти свою природно-історичну спадщину. Підписуючи про незалежність сьогоднішні необліжовані продають нашу землю, історію та культуру.

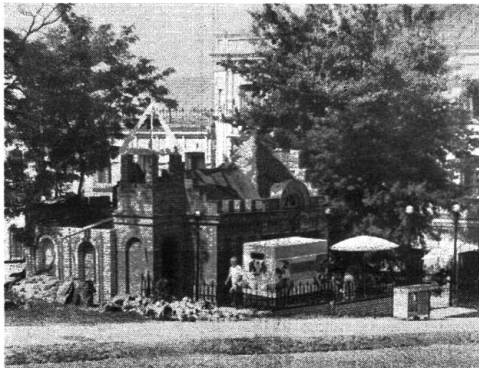
На розі вулиці Хресто-зодженської та Андріївського узвозу встановлено «штаб забудови» урочищ Гончарі та Кожум'яки. Тут же будинок Річарда, переданий під елітарний готель спільного українсько-американського підприємства «Узвіз». Слід відзначити, товариство охорони пам'яток, мабуть, не збирається повертати меморіальну пошку художника Г. Пліщенко на історичний будинок, збудований на початку XX століття з метою «сприяння розвитку красивих мистецтв». Ніхто не збирається відтворювати меморіальну квартиру Історика С. Голубева, скульптора Ф. Балавєнського, живописця І. Макушенка та музей сатиричного журналу «Черешня» у квартирі № 5 художника Г. Красницького. Недавно відбудовано потворні сходи на Уздальницькому, очевидно, для того, щоб у майбутньому не турбувати постояльців елітарного готелю нашістам простого люду. В будинку Річарда вже працює кафе, на Андріївському узвозі з'явився автотранспорт. Як «мудрий» відзначив перший заступник архітектора незалежної України Ю. Паскевич, вулиця втратила свою цінливість.

Віля будинку Річарда три будинки по Андріївському узвозу — № 24, 26 і 28 — уже дали тріщини, спог за грунт від руху автотранспорту, це вже видно і неспеціалістам. Ми падаємо в прірву, і скаржитися на горі, не витримуючи, падають за нами. Хто ж зупинить наше падіння? Чи є в нас, крім «партократів», «демократів» і численних партій, патріотів своєї вулиці, будинку і своєї Батьківщини? Адже в перспективі в «соціалістичному» місті для нас реальністю стає перетворення на «совєтський народ» з інтернаціональною солідністю, з простіше кажучи — на космополітизм.

Віктор ЧЕРНІШКО,
депутат Київської міської ради;

Богдан ПЕТРИК,
голова організації «Зелений світ» Подільського району Києва.

На фото Анатолія ПЕЦУХА: Поділ сьогодні.

Телебачення

СУБОТА

15 серпня

І ПРОГРАМА УТ

- 8.00 УТН
- 8.10 Ритмічна гімнастика
- 8.30 Привіт, Маріє. Ві відікрив нові фестивалі української популярної музики.
- 9.15 «Маленька фея». Лялькова казка.
- 10.00 Телефільм «Глибший копається».
- 10.50 Діалог нам здоров'я. Материнство.
- 11.20 Музичний фільм «Маестро».
- 12.00 «Я люблю рок-н-рол». Спортивна програма.
- 12.30 УТН
- 12.45 Літературна програма.
- 13.10 Мультифільм.
- 14.20 Живе слово. Харківське товариство «Спадщина».
- 14.55 Художній телефільм «Провісники».

- 16.25 «Відлуння Чорнобиля». Тележурнал.
- 16.55 Мультифільм.
- 17.20 «Імени першого Президента України». М. Грушевський присвячується.
- 18.05 «Якось через чверть століття». Зустріч українських рок-музикантів різних поколінь.
- 18.45 УТН
- 19.00 Чемпіонат України з футболу. «Таврія» — «Зоря МЛС». 2 тайм.
- 19.45 Прямий телепередачу канал.
- 20.45 На доранчик, діти! 21.00 ДНІПРО.
- 21.35 Художній фільм «Вавилон XX».
- 22.10 УТН.
- 22.25 Чемпіонат України з футболу. «Металіст» — «Чорноморськ».
- 23.00 «І КАНАЛ «ОСТАНКІНО».
- 6.30 Суботній ранок ділової людини.
- 7.30 Мультифільм.
- 7.45 У світі дитини.
- 8.15 Прем'єра науково-попу-

- лярного фільму «Музичні інструменти та їх історія».
- 8.45 Як досягти успіху.
- 9.00 Радіо «Труба».
- 9.30 Центр.
- 10.10 Бумеранг.
- 10.40 Музичний кіоск.
- 11.10 Ек. Екологічна хроніка.
- 11.25 Медицина для тебе.
- 12.05 Мультифільм.
- 12.20 Концерт Державного Кубанського козацького хору.
- 12.50 Студія «Оно» представляє. (Про долю адмірала Колчака).
- 14.00 Новини (з сурдоперекладом).
- 14.20 «Портрет на тлі». В. Бєлов.
- 15.10 «Задзеркалля». Художній телефільм «Малій, але хвацький».
- 16.30 Писні, народжені на землі Абхазістану.
- 17.30 Брейл ринг.
- 18.25 Вперше на екрані. Художній фільм «Золотощапка».
- 19.45 Вечірня казка.
- 20.00 Новини.

- 20.40 Відкриття VII телевізійного конкурсу молодих виконавців естрадної пісні «Ялта-92». У перерві — Новини.
- 23.55 Останній з палко закоханих. В. Зельдин.
- КАНАЛ «РОСІЯ».**
- ІІ ПРОГРАМА УТ**
- 7.00 Вісті.
- 7.25 Співробітництвостелефільм» представлення.
- 8.15 Супермотокросу у Крилатому.
- 8.45 Дошлі.
- 9.00 Програма «Здоров'я».
- 9.30 Світ спорту очима фірми «Мілетт».
- 10.00 Письмо одинадцять.
- 12.00 Пілгрим.
- 13.00 Вісті.
- 13.20 Кінотеатр повторного фільму «Семеро сміливих». Художній фільм.
- 14.50 «Вурда молон» пропонує... Вікторити світ. «Лукань мудрості». 90 років з дня народження М. Рєріха.

- 16.40 Фарс-мажор.
- 17.10 Росія і світ.
- 17.40 Парамітський вісник.
- 17.55 Прем'єра телефільму «СРСР — США: велика гра». Фільм 5.
- 18.55 Рекламка.
- 19.00 Вісті.
- 19.20 Київська панорама.
- 19.40 Кінозустріч.
- 21.50 «Листи мої».
- 22.00 Вісті. Астрологічний прогноз.
- 22.20 «Турбаза «Волча». Художній фільм.
- 23.50 Науковий популяричний фільм із субтитрами «Еволюція риб з екстрасенсами». Фільм 1.
- СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ».**
- 15.05 Мультифільм.
- 15.35 Худ. фільм «Легенда про Тіла».
- 18.00 Співає Деміс Руссос.
- 19.00 Мультифільм.
- 19.10 Худ. фільм «Кінець агента».
- 20.40 М'яз пауза.
- 20.40 Худ. фільм «Зірка-80».

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК —
ВЕРХОВНА РАДА
України

Газета виходить
з 1 січня 1991 року.

Перший заступник головного редактора **А. Ф. ГОРЛОВ.**

РЕДАКЦІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідувач відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДІЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції:
252047, Київ-47,
вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46;
телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-44.
© Рукописи не повертаємо.
© Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.

* Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

* За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить
5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською
мовами.

Індекс 60955.
Загальний тираж
447.500

Номінація друку
видавничого «Преса
України».

252047, Київ-47,
проспект Перемоги, 50.
Зам. 0311154.

Т 2 3 4 5 6 7 8 9